

Rolnummer 6171
Arrest nr. 72/2015 van 28 mei 2015

A R R E S T

In zake : de vordering tot schorsing van de artikelen 73 en 74 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 en van de artikelen 162, 170, 172, 174 en 175 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingesteld door Ivo Evers.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en J. Spreutels, en de rechters E. De Groot, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de vordering en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 19 maart 2015 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 20 maart 2015, heeft Ivo Evers een vordering tot schorsing ingesteld van de artikelen 73 en 74 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 en van de artikelen 162, 170, 172, 174 en 175 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 30 december 2014 en van 29 januari 2015, tweede editie).

Bij hetzelfde verzoekschrift vordert de verzoekende partij eveneens de vernietiging van voormelde decreetsbepalingen.

Bij beschikking van 25 maart 2015 heeft het Hof de terechtzitting voor het debat over de vordering tot schorsing bepaald op 22 april 2015, na de in artikel 76, § 4, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bedoelde overheden te hebben uitgenodigd hun eventuele schriftelijke opmerkingen, in de vorm van een memorie, uiterlijk op 17 april 2015 in te dienen en een afschrift ervan binnen dezelfde termijn aan de verzoekende partij over te zenden.

Schriftelijke opmerkingen zijn ingediend door :

- de verzoekende partij;
- de Vlaamse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Martel en Mr. K. Caluwaert, advocaten bij de balie te Brussel.

Op de openbare terechtzitting van 22 april 2015 :

- zijn verschenen :
 - . Ivo Evers, in eigen persoon;
 - . Mr. B. Martel, tevens *loco* Mr. K. Caluwaert, voor de Vlaamse Regering;
- hebben de rechters-verslaggevers R. Leysen en T. Giet verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde partijen gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partij

A.1. De verzoekende partij is van oordeel dat zij een persoonlijk belang heeft bij het beroep tot vernietiging nu zij rechtstreeks en ernstig wordt getroffen door de bestreden bepalingen, die enkel in een verlaagd tarief van het verdeelrecht voorzien voor de verdeling of de afstand van onroerende goederen naar aanleiding van een echtscheiding of een beëindiging van de wettelijke samenwoning. Voor de verzoekende partij, die een verdeelrecht verschuldigd zal zijn voor de verdeling of de afstand van onroerende goederen naar aanleiding van een beëindiging van een feitelijke samenwoning geldt het verlaagd tarief niet.

A.2.1. De Vlaamse Regering merkt op dat de bestreden artikelen 73 en 74 van het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 enkel op 31 december 2014 van toepassing zijn geweest, als gevolg van de opheffing van de relevante bepalingen uit het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en de integratie ervan in de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Hieruit vloeit voort dat die artikelen slechts toepasselijk zouden kunnen zijn op de situatie van de verzoekende partij indien het verdeelrecht werd gevestigd op 31 december 2014. Uit het verzoekschrift blijkt dat dit niet het geval is. Bijgevolg besluit de Vlaamse Regering dat die artikelen de verzoekende partij geen nadeel bezorgen, zodat het beroep ertegen onontvankelijk is.

A.2.2. De Vlaamse Regering acht het beroep tot vernietiging ook onontvankelijk bij gebrek aan belang in zoverre het gericht is tegen de artikelen 162, 170 en 174 van het decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013. Die artikelen strekken er immers uitsluitend toe in nieuwe onderverdelingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit te voorzien. De Vlaamse Regering ziet niet in hoe uit die artikelen een nadeel kan voortvloeien, aangezien zij geen rechtsregels bevatten. Bovendien stelt de Vlaamse Regering vast dat de verzoekende partij geen grieven ontwikkelt ten aanzien van die artikelen.

A.2.3. De Vlaamse Regering is van oordeel dat de verzoekende partij enkel grieven ontwikkelt tegen artikel 172, eerste tot derde lid, van het decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013. Voor het overige acht de Vlaamse Regering het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing onontvankelijk.

Ten aanzien van de middelen

A.3. De verzoekende partij vordert de schorsing en de vernietiging van de artikelen 73 en 74 van het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 en van, in hoofdorde, artikel 175 van het decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013. Indien het Hof het vermelde artikel 175 niet zou schorsen en vernietigen, vordert de verzoekende partij de schorsing en vernietiging van artikel 172 van hetzelfde decreet. In nog meer ondergeschikte orde vordert de verzoekende partij de schorsing en vernietiging van de artikelen 162, 170 en 174 van hetzelfde decreet. Volgens de verzoekende partij schenden die bepalingen de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

A.4. In het eerste middel voert de verzoekende partij aan dat artikel 73 van het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 en artikel 175 van het decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 een niet-objectief en niet redelijk verantwoord verschil in behandeling invoeren tussen, enerzijds, gehuwden en wettelijk samenwonenden en, anderzijds, feitelijk samenwonenden, in zoverre die bepalingen enkel in een verlaagd tarief van 1 pct. van het verdeelrecht voorzien voor de verdeling of de afstand van onroerende goederen naar aanleiding van een echtscheiding of een beëindiging van de wettelijke samenwoning. Volgens de verzoekende partij wordt op geen enkele wijze verantwoord waarom de beëindiging van een feitelijke samenwoning niet valt onder het verlaagd tarief. Het verschil in wettelijke status verantwoordt allerminst het bestreden verschil in behandeling. De Vlaamse Regering heeft immers volgens de verzoekende partij bij de aankondiging van de verlaging van het verdeelrecht telkens benadrukt ze een verzachtende oplossing zou uitwerken voor alle koppels die met een

verdeling van onroerende goederen ingevolge een relatiebreuk worden geconfronteerd. Het pertinente criterium van onderscheid dat moet worden gehanteerd, is bijgevolg het bestaan van een duurzame relatie. Ter ondersteuning verwijst de verzoekende partij naar het advies van de Raad van State, afdeling wetgeving, bij de ontwerpen die hebben geleid tot de bestreden bepalingen.

A.5. De verzoekende partij voert in het tweede en derde middel aan dat artikel 172 van het decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 een niet-objectief en niet redelijk verantwoord verschil in behandeling invoert tussen, enerzijds, gehuwden en wettelijk samenwonenden en, anderzijds, feitelijk samenwonenden, in zoverre die bepaling enkel in een vermindering van de belastbare grondslag met een abattement van 50 000 euro, verhoogd met 20 000 euro per kind ten laste, voorziet bij de verdeling of de afstand van onroerende goederen naar aanleiding van een echtscheiding of een beëindiging van de wettelijke samenwoning. Naast de argumenten aangehaald in het eerste middel, stelt de verzoekende partij dat op geen enkele manier kan worden verantwoord dat de kinderlast van gehuwden of wettelijk samenwonenden wel aanleiding geeft tot een verhoging van het abattement met 20 000 euro, maar dat dit bij feitelijk samenwonenden niet het geval is. De kinderlast weegt immers even zwaar voor feitelijk samenwonenden.

A.6.1. De Vlaamse Regering voert aan dat het middel niet ernstig is. Allereerst benadrukt zij dat het gelijkheidsbeginsel slechts wordt geschonden indien de betwiste ongelijke behandeling kennelijk onredelijk is en dat die beleidsvrijheid van de decreetgever volgens de rechtspraak van het Hof des te meer geldt ten aanzien van fiscale aangelegenheden. Bovendien is het bestreden registratierecht een belasting waarbij noodzakelijk met forfaitaire maatstaven moet worden gewerkt. Het Hof erkent volgens de Vlaamse Regering dat bij het vaststellen van vrijstellingen of soortgelijke maatregelen de decreetgever gebruik moet kunnen maken van categorieën die, noodzakelijkerwijs, de verscheidenheid van de toestanden slechts met een zekere graad van benadering opvangen.

A.6.2. De Vlaamse Regering betwist dat het principiële uitgangspunt van de bestreden regeling is dat het verdeelrecht zou worden beperkt tot 1 pct. voor koppels die uit elkaar gaan. Integendeel, uit de parlementaire voorbereiding blijkt duidelijk dat de bestreden regeling ertoe strekt de financiële lasten te beperken van personen die uit de echt scheiden of die een wettelijke samenwoning beëindigen. De decreetgever heeft er dus voor gekozen die gunstregeling enkel open te stellen voor duurzame en geformaliseerde samenlevingsvormen, die worden gekenmerkt door een aantal rechten en verplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de wet en die bovendien door de betrokken personen formeel moeten worden beëindigd.

A.6.3. Het is volgens de Vlaamse Regering een legitieme beleidskeuze van de decreetgever, die daarbij over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt, om de vermindering van de belastbare grondslag of de verlaging van het tarief van het verdeelrecht enkel open te stellen voor wettelijk geregelde samenlevingsvormen. Door de bestreden regeling enkel open te stellen voor gehuwden of wettelijk samenwonenden, heeft de decreetgever die beleidsdoelstelling ook vertaald in een regeling die pertinent is.

De Vlaamse Regering stelt daarnaast dat het verschil in behandeling stoelt op een objectief differentiatiecriterium. In tegenstelling tot wat de verzoekende partij laat uitschijnen, is de Vlaamse Regering van oordeel dat er wel degelijk objectieve verschillen bestaan tussen feitelijk samenwonenden, enerzijds, en gehuwden of wettelijk samenwonenden, anderzijds, zowel met betrekking tot hun persoonlijke verplichtingen tegenover elkaar als met betrekking tot hun vermogensrechtelijke toestand.

De bestreden regeling is bovendien geenszins disproportioneel volgens de Vlaamse Regering. De decreetgever kon immers aannemen dat de bestreden gunstmaatregel mocht worden beperkt tot de categorieën van personen waarvoor hij die maatregel het meest noodzakelijk acht. De Vlaamse Regering benadrukt dat het verschil in behandeling het gevolg is van de vrije keuze van de verzoekende partij om feitelijk samen te wonen, waarbij kan worden verwacht dat zij op de hoogte had moeten zijn van de juridische gevolgen die daaraan zijn verbonden, alsook de voor- en nadelen. Zij meent voor haar standpunt steun te vinden in de rechtspraak van het Hof.

A.6.4. Daarenboven stelt de Vlaamse Regering dat de decreetgever met de bestreden regeling aansluiting zocht bij een reeds bestaande regeling. De decreetgever heeft de categorieën van personen die in aanmerking komen voor de verlaging van het tarief van het verdeelrecht gealigneerd op de categorieën van personen die al eerder in aanmerking kwamen voor een verlaging van de belastbare grondslag ervan middels abattements.

A.6.5. Zij verduidelijkt dat de beperking van de regeling tot geformaliseerde samenlevingsvormen en tot, in het bijzonder, gevallen waarin die samenlevingsvormen formeel worden beëindigd, tot gevolg heeft dat de toepassing van de bestreden bepalingen en het toezicht erop objectief verifieerbaar zijn. Dit zou ernstig worden bemoeilijkt indien ook feitelijk samenwonenden in aanmerking zouden worden genomen.

A.6.6. De Vlaamse Regering merkt op dat het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State bij het voorontwerp van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015, dat wordt aangehaald door de verzoekende partij, geenszins betrekking had op het bestreden verschil in behandeling. Bovendien is de decreetgever tegemoetgekomen aan de opmerking van de afdeling wetgeving van de Raad van State door een bijkomende verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting.

A.6.7. Ten slotte voert zij aan dat de beweerde schending van het gelijkheidsbeginsel enkel zou kunnen voortvloeien uit het bestaan van een leemte in het bestreden decreet, doordat de bestreden artikelen niet toepasselijk zijn op de situatie van feitelijk samenwonenden. Een vernietiging kan hoogstens leiden tot de vaststelling dat de bestreden bepalingen een ongrondwettelijke leemte bevatten.

Ten aanzien van het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel

A.7.1. De verzoekende partij vordert de schorsing van de bestreden bepalingen om te vermijden dat er een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou ontstaan waardoor een vernietiging van die bepalingen geen nut meer zou hebben. Eerstdaags zal tussen de verzoekende partij en zijn voormalige partner immers een notariële akte worden opgemaakt waarbij de gezinswoning aan de verzoekende partij zal worden toebedeeld mits betaling van een oplegsom aan zijn voormalige partner. Uit de bestreden bepalingen volgt dat een verdeelrecht van 2,5 pct. zal worden geheven ten belope van 10 000 euro op de totale geschatte waarde van de woning van de verzoekende partij (400 000 euro). Indien het verlaagd tarief van 1 pct. van toepassing zou zijn, zou dat bedrag maar 4 000 euro bedragen. Bij toepassing van een abatement van 50 000 euro verhoogd met 20 000 euro voor een kind ten laste zou het verdeelrecht van 2,5 pct. maar 8 250 euro bedragen. De verzoekende partij stelt dat die forse meeruitgaven neerkomen op een ernstig nadeel.

A.7.2. De verzoekende partij wijst erop dat het verzoek tot teruggave van te veel geheven verdeelrechten binnen zes maanden moet worden ingediend, te rekenen vanaf de datum van de registratie van het document dat aanleiding geeft tot de heffing van het verdeelrecht. Zolang de bestreden bepalingen niet zijn vernietigd, zal een verzoek tot teruggave worden afgewezen op grond van de bestreden bepalingen. De verzoekende partij benadrukt dat in geval van een mogelijk later arrest tot vernietiging van de bestreden bepalingen door het Hof, de decreetgever retroactief de regelgeving zal moeten aanpassen zonder dat hierover rechtszekerheid bestaat. De verzoekende partij wijst erop dat hoogstwaarschijnlijk meer dan zes maanden zullen zijn verstreken tussen de datum van de registratie van het document dat aanleiding heeft gegeven tot de heffing van het verdeelrecht en het tweede verzoek tot teruggave volgend op een eventuele vernietiging door het Hof en een aanpassing van de decretale regelgeving. Aangezien de vernietiging van de bestreden bepalingen mogelijk geen nut meer zou hebben voor de verzoekende partij, vordert zij niet alleen de vernietiging, maar ook de schorsing van de bestreden bepalingen.

A.8.1. De Vlaamse Regering voert aan dat de verzoekende partij geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel lijdt, aangezien het aangevoerde nadeel louter van financiële aard is. Dit vormt volgens de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof in beginsel geen moeilijk te herstellen nadeel. De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat het nadeel ernstig is. Mocht er bovendien uitspraak over de vordering tot schorsing worden gedaan nadat het nadeel zich reeds heeft verwezenlijkt, dan kan de vordering tot schorsing niet worden ingewilligd.

A.8.2. Het beweerde nadeel is volgens de Vlaamse Regering bovendien niet moeilijk te herstellen. Het financiële nadeel dat voortvloeit uit de onmiddellijke uitvoering van een wettelijke norm zal immers volledig kunnen worden hersteld in geval van vernietiging van de norm. De verzoekende partij verliest volgens de Vlaamse Regering uit het oog dat een vernietiging van de bestreden bepalingen tot gevolg zou hebben dat de heffing onrechtmatig werd geïnd nu zij haar grondslag zou vinden in een ongrondwettige bepaling en dus vatbaar is voor terugbetaling, ongeacht de omstandigheid dat de decretale bezwaartermijnen reeds zouden zijn verstreken (artikel 18 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof).

A.8.3. Zelfs indien de bestreden bepalingen zouden worden geschorst, zal de verzoekende partij volgens de Vlaamse Regering nog steeds geen aanspraak kunnen maken op de vermindering van de belastbare grondslag of

de verlaging van het tarief van het verdeelrecht. Een dergelijke wettelijke grondslag zou uitsluitend door de decreetgever kunnen worden ingevoerd. Een arrest van het Hof over een vordering tot schorsing zou hiertoe niet volstaan.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.1. De verzoekende partij vordert de vernietiging van de artikelen 73 en 74 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 en van, in hoofdorde, artikel 175 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013. Indien het Hof het vermelde artikel 175 niet zou schorsen en vernietigen, vordert de verzoekende partij de schorsing en vernietiging van artikel 172 van hetzelfde decreet. In nog meer ondergeschikte orde vordert de verzoekende partij de schorsing en vernietiging van de artikelen 162, 170 en 174 van hetzelfde decreet.

B.2.1. De bestreden artikelen van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 hebben betrekking op het fiscaal statuut van verdelingen van onroerende goederen.

Artikel 73 van dat decreet bepaalt :

« Aan artikel 109 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek-, en Griffierechten, vervangen bij de wet van 23 december 1958 en laatst gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, worden een tweede, derde en vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt :

‘ Het recht wordt op 1 t.h. gebracht als de verdeling of de afstand, vermeld in het eerste lid, 1° of 2°, plaatsvindt in een van de volgende omstandigheden :

1° bij de akte, vermeld in artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek of ingevolge de wijziging, vermeld in artikel 1293 van het Gerechtelijk Wetboek;

2° bij de vereffening-verdeling na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting, vermeld in het vierde deel, boek IV, hoofdstuk VI, van het Gerechtelijk Wetboek;

3° binnen een termijn van een jaar, die volgt op de beëindiging van de wettelijke samenwoning conform artikel 1476, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, op voorwaarde dat de

personen op de dag van de beëindiging van de wettelijke samenwoning ten minste een jaar ononderbroken met elkaar wettelijk samenwoonden.

Het verlaagd tarief, vermeld in het tweede lid, is ook van toepassing als de verdeling of de afstand wordt gedaan volgens de wetgeving van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte als de verdeling of de afstand plaatsvindt onder omstandigheden en voorwaarden die vergelijkbaar zijn met de omstandigheden en voorwaarden, vermeld in het tweede lid.

In of onderaan op het document dat aanleiding geeft tot heffing van het evenredig recht op de verdeling, moeten de verkrijgers uitdrukkelijk melden dat ze de toepassing van het verlaagde tarief vragen en moeten ze verklaren dat ze voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, of, in voorkomend geval, dat de verdeling of de afstand is gedaan overeenkomstig de wetgeving van een nader aan te wijzen lidstaat van de Europese Economische Ruimte onder omstandigheden en voorwaarden die vergelijkbaar zijn met de omstandigheden en de voorwaarden, vermeld in het tweede lid. ' ».

Artikel 74 van hetzelfde decreet bepaalt :

« Artikel 212*quinquies* van hetzelfde wetboek, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt vervangen door wat volgt :

‘ Art. 212*quinquies*. Als de vermindering van het tarief, vermeld in artikel 109, tweede of derde lid, of de vermindering van de heffingsgrondslag, vermeld in artikel 111*bis*, niet zijn gevraagd of niet zijn verkregen naar aanleiding van de registratie van het document dat aanleiding heeft gegeven tot de heffing van het evenredig recht, vermeld in artikel 109, kunnen de te veel geheven rechten nog worden teruggegeven op een verzoek dat ingediend moet worden conform de bepalingen van artikel 217² binnen zes maanden vanaf de datum van de registratie van dat document.

Het verzoek tot teruggave, vermeld in het eerste lid, bevat de vermeldingen en verklaringen die vereist zijn, volgens, naar gelang het geval, artikel 109, vierde lid, en artikel 111*bis*, derde lid. Het verzoek vermeldt in voorkomend geval ook het rekeningnummer waarop het bedrag van de terug te geven rechten kan worden gestort. ' ».

B.2.2. Die bepalingen, die in werking zijn getreden op 31 december 2014, werden evenwel opgeheven bij artikel 5.0.0.0.1, 5°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, ingevoegd bij artikel 322 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, dat in werking trad op 1 januari 2015, en dat luidt :

« Aan artikel 5.0.0.0.1 van hetzelfde decreet worden een punt 4° tot en met punt 9° toegevoegd, die luiden als volgt :

‘ 4° het Wetboek van Successierechten, zoals van toepassing voor wat betreft het Vlaamse Gewest, voor de belastingen, vermeld in artikel 3, 4°, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, het laatst

gewijzigd bij de wet van 21 december 2013, met uitzondering van artikel 1, artikel 60*bis*, § 1 tot en met § 9, § 10, 1° en 3°, § 11, tweede tot en met vijfde lid (als het betrekking heeft op overlijdens van voor 1 januari 2012), artikel 76, artikel 96 tot en met 99 van het federale Wetboek van Successierechten, artikel 101 tot en met 103 van het federale Wetboek van Successierechten, artikel 144, artikel 145, artikel 163 en boek II, II*bis* en III;

5° het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, zoals van toepassing voor wat betreft het Vlaamse Gewest voor de belastingen, vermeld in artikel 3, 6°, 7° en 8°, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, het laatst gewijzigd bij het decreet van 28 maart 2014, met uitzondering van artikel 1, artikel 2 (met uitzondering van het derde lid, de woorden “ alsook de voorschriften die voor de juiste heffing van de verschuldigde rechten nodig zijn ”), artikel 2*bis* tot en met artikel 8*bis*, artikel 9, eerste en tweede lid, artikel 10, tweede lid, artikel 11, tweede en derde lid, artikel 13, artikel 19, artikel 21¹, artikel 21², 1°, artikel 23 tot en met artikel 34, artikel 35, eerste lid (als het geen betrekking heeft op de registratiebelasting), tweede, derde en vijfde lid, artikel 36 tot en met artikel 39, artikel 41, 2° en 3°, artikel 41*bis*, artikel 43 (als het geen betrekking heeft op schenkbelasting, verkooprecht of verdeelrecht), artikel 75, tweede lid, tweede zin, artikel 77 tot en met artikel 84, artikel 88, artikel 94, artikel 103, artikel 115 tot en met artikel 119, artikel 121 (als het geen betrekking heeft op verkooprecht), artikel 122, artikel 123, artikel 124, artikel 128, artikel 142 tot en met artikel 145, artikel 158, artikel 159, 9° en 14°, artikel 160, artikel 161, 1°*bis*, 3° (als het geen betrekking heeft op verkooprecht), 4° (als het geen betrekking heeft op verkooprecht), 5°, 10°, 12° en 13°, artikel 162 tot en met artikel 165, artikel 166 (als het geen betrekking heeft op de openbare verkoping van onroerende goederen), artikel 170, tweede lid, artikel 173, 3°, 4°, 5° en 6°, artikel 176 tot en met artikel 180, artikel 184, artikel 184*bis* (als het geen betrekking heeft op schenkbelasting, verkooprecht of verdeelrecht), artikel 206, tweede lid, artikel 206*bis*, derde lid, artikel 207*bis*, tweede lid, artikel 209, eerste lid, 5°, artikel 210, tweede lid, artikel 226 tot en met artikel 236, artikel 237 tot en met artikel 287, artikel 290, artikel 301, artikel 302 tot en met artikel 304;

6° artikel 9 van het organiek besluit van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen voor wat betreft de administratieve geldboetes of de belastingverhogingen opgelegd in toepassing van titel 3, hoofdstuk 18;

7° artikel 4, 5, de bijlage en de tweede bijlage van het koninklijk besluit van 11 januari 1940 betreffende de uitvoering van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten;

8° artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot uitvoering van de artikelen 140*quinquies* en 140*sexies* van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten en de artikelen 60/4 en 60/5 van het Wetboek der Successierechten;

9° artikel 11, 12, 13 en 14 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 1995 tot regeling van de vrijstelling inzake successierechten verbonden aan de maatschappelijke rechten in vennootschappen opgericht in het kader van de realisatie en/of financiering van investeringsprogramma's van serviceflats. ' ».

B.3. De bestreden artikelen van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 bepalen :

« Art. 162. Aan titel 2 van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk 10 toegevoegd, dat luidt als volgt :

‘ Hoofdstuk 10. — Verdeelrecht ’ ».

« Art. 170. Aan titel 2 van hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk 10, toegevoegd bij artikel 162, een afdeling 3 toegevoegd, die luidt als volgt :

‘ Afdeling 3. — Belastbare grondslag ’ ».

« Art. 172. In hetzelfde decreet wordt aan dezelfde afdeling een artikel 2.10.3.0.2 toegevoegd, dat luidt als volgt :

‘ Art. 2.10.3.0.2. Als de verdeling of afstand onderworpen is aan het verdeelrecht van 2,5 %, vermeld in artikel 2.10.4.0.1, wordt de totale belastbare grondslag, vermeld in artikel 2.10.3.0.1, § 2, eerste lid, verminderd met een abatement van 50.000 euro als de verdeling of afstand, vermeld in artikel 2.10.1.0.1, 1° of 2°, gebeurt bij de akte, vermeld in artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek of ingevolge de wijziging, vermeld in artikel 1293 van het Gerechtelijk Wetboek, of bij de vereffening-verdeling na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting, overeenkomstig hoofdstuk VI van boek IV van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek, en ze nog geen verdeling onder elkaar zijn overeengekomen waarbij ze die vermindering van belastbare grondslag of de hierna vermelde verhoging van de vermindering hebben genoten.

De totale belastbare grondslag, vermeld in artikel 2.10.3.0.1, § 2, eerste lid, wordt ook verminderd met een abatement van 50.000 euro als de verdeling of afstand plaatsvindt binnen een termijn van een jaar na de beëindiging van de wettelijke samenwoning overeenkomstig artikel 1476, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, op voorwaarde dat de personen op de dag van de beëindiging van de wettelijke samenwoning ten minste een jaar ononderbroken met elkaar wettelijk samenwoonden en ze nog geen verdeling onder elkaar zijn overeengekomen waarbij ze die vermindering van de belastbare grondslag of de hierna vermelde verhoging van de vermindering hebben genoten.

Als de echtgenoten, gewezen echtgenoten of gewezen wettelijk samenwonenden op de datum van de voormelde verdeling of afstand een of meer al dan niet gemeenschappelijke kinderen of door beiden of een van hen geadopteerde kinderen hebben die recht geven op kinderbijslag, wordt dat abatement verhoogd met 20.000 euro per kind.

De verkrijgers moeten voldoen aan de verplichtingen, vermeld in artikel 3.12.3.0.1, § 1, 1° en 4°, en § 2.

Met de akte, vermeld in artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek, of met de vereffening-verdeling na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting

overeenkomstig hoofdstuk VI van boek IV van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek wordt elke soortgelijke regeling gelijkgesteld volgens het recht van een staat van de Europese Economische Ruimte.

Met de beëindiging van de wettelijke samenwoning overeenkomstig artikel 1476, § 2, van het Burgerlijk Wetboek en het begrip wettelijk samenwonenden wordt elke soortgelijke regeling gelijkgesteld volgens het recht van een staat van de Europese Economische Ruimte. ' ».

« Art. 174. Aan titel 2 van hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk 10, toegevoegd bij artikel 162, een afdeling 4 toegevoegd, die luidt als volgt :

‘ Afdeling 4. — Tarieven ’ ».

« Art. 175. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling 4, toegevoegd bij artikel 174, een artikel 2.10.4.0.1 toegevoegd, dat luidt als volgt :

‘ Art. 2.10.4.0.1. Het verdeelrecht bedraagt 2,5 %.

Het recht wordt op 1 t.h. gebracht als de verdeling of de afstand, vermeld in artikel 2.10.1.0.1, 1° of 2°, plaatsvindt in een van de volgende omstandigheden :

1° bij de akte, vermeld in artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek of ingevolge de wijziging, vermeld in artikel 1293 van het Gerechtelijk Wetboek;

2° bij de vereffening-verdeling na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting, vermeld in het vierde deel, boek IV, hoofdstuk VI, van het Gerechtelijk Wetboek;

3° binnen een termijn van een jaar, die volgt op de beëindiging van de wettelijke samenwoning conform artikel 1476, § 2, van het Burgerlijk Wetboek, op voorwaarde dat de personen op de dag van de beëindiging van de wettelijke samenwoning ten minste een jaar ononderbroken met elkaar wettelijk samenwoonden.

Het verlaagde tarief, vermeld in het tweede lid, is ook van toepassing als de verdeling of de afstand wordt gedaan volgens de wetgeving van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte als de verdeling of de afstand plaatsvindt onder omstandigheden en voorwaarden die vergelijkbaar zijn met de omstandigheden en voorwaarden, vermeld in het tweede lid.

In of onderaan op het document dat aanleiding geeft tot heffing van het evenredig recht op de verdeling, moeten de verkrijgers uitdrukkelijk melden dat ze de toepassing van het verlaagde tarief vragen en moeten ze verklaren dat ze voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, of, in voorkomend geval, dat de verdeling of de afstand is gedaan overeenkomstig de wetgeving van een nader aan te wijzen lidstaat van de Europese Economische Ruimte onder omstandigheden en voorwaarden die vergelijkbaar zijn met de omstandigheden en de voorwaarden, vermeld in het tweede lid. ' ».

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partij

B.4.1. Aangezien de vordering tot schorsing ondergeschikt is aan het beroep tot vernietiging, dient de ontvankelijkheid van dat laatste, en met name wat het bestaan van het vereiste belang betreft, reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing te worden betrokken.

B.4.2. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden bepalingen rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.5.1. De verzoekende partij voert aan dat zij eerstdaags een overeenkomst zal sluiten voor de verdeling van een onroerend goed ingevolge de beëindiging van een feitelijke samenwoning waarbij met toepassing van de bestreden bepalingen een verdeelrecht van 2,5 pct. zou worden gevestigd.

B.5.2. Zoals is vermeld in B.2 en zoals ook is opgeworpen door de Vlaamse Regering, werden de bestreden artikelen 73 en 74 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015, bij artikel 5.0.0.0.1, 5°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, ingevoegd bij artikel 322 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, opgeheven met ingang van 1 januari 2015. Aangezien de bestreden bepalingen enkel uitwerking hadden op 31 december 2014 en zij niet op de verzoekende partij van toepassing zijn geweest en aangezien de vernietiging van de opheffingsbepaling niet wordt gevraagd, heeft de verzoekende partij geen belang bij de vernietiging van de artikelen 73 en 74 van het decreet van 19 december 2014.

B.5.3. Uit het beperkte onderzoek van de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging waartoe het Hof in het kader van de vordering tot schorsing is kunnen overgaan, blijkt dat het beroep tot vernietiging en dus de vordering tot schorsing wel ontvankelijk moeten worden geacht in zoverre ze betrekking hebben op de bestreden artikelen van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van

13 december 2013, nu op grond van die bepalingen een verdeelrecht kan worden geheven bij de verdeling van een onroerend goed.

Ten aanzien van de voorwaarden van de schorsing

B.6. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- de onmiddellijke uitvoering van de bestreden maatregel moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat een van die voorwaarden niet is vervuld tot de verwerping van de vordering tot schorsing.

Wat het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft

B.7.1. De schorsing van een wetsbepaling door het Hof moet het mogelijk maken te vermijden dat, voor de verzoekende partij, een ernstig nadeel dreigt voort te vloeien uit de onmiddellijke toepassing van de bestreden normen, nadeel dat niet of moeilijk zou kunnen worden hersteld in geval van een vernietiging van die normen.

B.7.2. Uit artikel 22 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 blijkt dat, om te voldoen aan de tweede voorwaarde van artikel 20, 1°, van die wet, de persoon die een vordering tot schorsing instelt, in zijn verzoekschrift concrete en precieze feiten moet uiteenzetten waaruit voldoende blijkt dat de onmiddellijke toepassing van de bepalingen waarvan hij de vernietiging vordert, hem een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Die persoon moet met name het bestaan van het risico van een nadeel, de ernst ervan en het verband tussen dat risico en de toepassing van de bestreden bepalingen aantonen.

B.8.1. De verzoekende partij voert aan dat zij eerstdaags een overeenkomst zal sluiten voor de verdeling van een onroerend goed ingevolge de beëindiging van een feitelijke samenwoning en hierbij een verdeelrecht van 2,5 pct. zal worden gevestigd. Aangezien feitelijk samenwonenden niet het verlaagd tarief van 1 pct. kunnen genieten, dat wel geldt bij echtscheiding of beëindiging van een wettelijke samenwoning, voert de verzoekende partij aan dat zij een ernstig financieel nadeel lijdt.

Dit nadeel is volgens de verzoekende partij bovendien moeilijk te herstellen aangezien op grond van artikel 212*quinquies* van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (Vlaams Gewest), zoals vervangen bij artikel 74 van het decreet van 19 december 2014 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015, een verzoek tot teruggave van de te veel geheven rechten binnen zes maanden moet worden ingediend, te rekenen vanaf de datum van de registratie van het document dat aanleiding geeft tot de heffing van het verdeelrecht. Wanneer de bestreden bepalingen niet zouden worden geschorst, zou die termijn verstreken zijn wanneer het Hof uitspraak zal doen over het beroep tot vernietiging.

B.8.2. Zoals hierboven werd uiteengezet, werd artikel 212*quinquies* van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (Vlaams Gewest) opgeheven bij artikel 5.0.0.0.1, 5°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, ingevoegd bij artikel 322 van het Vlaamse decreet van 19 december 2014 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, dat in werking trad op 1 januari 2015. Die procedure wordt nu geregeld door de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Het verdeelrecht wordt geheven overeenkomstig de artikelen 3.3.2.0.1, 9°, en 3.3.3.0.1, § 4/2, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Op basis van artikel 3.5.2.0.1, in samenhang gelezen met artikel 3.3.3.0.1, § 4/2 en § 5, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, moeten bezwaarschriften worden ingediend binnen een termijn van drie maanden na de derde werkdag die volgt op de verzendingsdatum, vermeld op het aanslagbiljet.

B.8.3. In tegenstelling tot wat de verzoekende partij aanvoert, is het financieel nadeel dat zij kan lijden niet moeilijk te herstellen bij een eventuele vernietiging van de bestreden bepalingen.

B.8.4. De heffing van het verdeelrecht zal in dat geval immers geen wettelijke grondslag meer hebben, zodat overeenkomstig artikel 18 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, een nieuwe termijn zal worden geopend om de administratieve handelingen aan te vechten die gegrond zouden zijn op de door het Hof vernietigde bepalingen.

B.8.5. Het aangevoerde financiële nadeel is bijgevolg herstelbaar, indien het Hof tot de vernietiging van de bestreden bepalingen zou beslissen.

B.9. Aangezien niet is voldaan aan een van de voorwaarden die zijn vereist bij artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof om tot schorsing te kunnen overgaan, dient de vordering tot schorsing te worden verworpen.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de vordering tot schorsing.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 28 mei 2015.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Alen